

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

INICIDÈNCIA DE LES METODOLOGIES DOCENTS I DELS HÀBITS D'ESTUDI SOBRE EL RENDIMENT ACADÈMIC: UNA COMPARACIÓ ENTRE ESTUDIANTS UNIVERSITARIS DE PRIMER CURS DE LES TITULACIONS LRU I DELS GRAUS DE LA FACULTAT DE DRET I ECONOMIA DE LA UDL

- Armengol Rosinés, Maria Teresa
Universitat de Lleida
Departament d'Economia Aplicada
Carrer Jaume II, 73 25001 Lleida, Espanya
Teresa.Armengol@econap.udl.cat
- Castillo Solsona, Mercedes
Universitat de Lleida
Departament de Dret Públic
Carrer Jaume II, 73 25001 Lleida, Espanya
mcastillo@dpub.udl.cat
- Gómez Adillón, M.Jesús
Universitat de Lleida
Departament d'Economia Aplicada
Carrer Jaume II, 73 25001 Lleida, Espanya
mjgomez@econap.udl.cat

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

- Tena Tarruella, Anna

Universitat de Lleida

Departament d'Administració d'Empreses i Gestió Econòmica dels Recursos Naturals

Carrer Jaume II, 73 25001 Lleida, Espanya

tenat@aegern.udl.cat

- Vendrell Vilanova, Anna

Universitat de Lleida

Departament d'Administració d'Empreses i Gestió Econòmica dels Recursos Naturals

Carrer Jaume II, 73 25001 Lleida, Espanya

ana.vendrell@aegern.udl.cat

1. **RESUM:** En el present treball volem donar a conèixer els resultats del projecte 2009MQD 00206 finançat per l'AGAUR. Aquest estudi, analitza empíricament com les metodologies docents i els hàbits d'estudi dels alumnes de primer curs, de les titulacions dels Graus (Dret i ADE) de la FDE de la UdL, influeixen en el rendiment acadèmic, i si són diferents respecte dels que tenien abans en les titulacions LRU (Dret i CC. Empresariales). El treball que es presenta demostra que la implantació dels nous plans d'estudi ha suposat un canvi dels hàbits i una millora del rendiment acadèmic en els alumnes de primer curs.
2. **ABSTRACT:** In this paper we want to present the results of the 2009MQD 00206 project funded by AGAUR. This empirical study examines the teaching methodologies and study habits of university students in their first year, and how that affects their

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

academic performance. This research was conducted in the degrees of Law and Business Administration Faculty at the University of Lleida. Besides, the project checks whether there are significant variations in comparison with the previous degrees (LRU versus EEES). The study shows that the introduction of new curricula has provoked a change of habits and improved academic performance in first year students.

3. PARAULES CLAU: rendiment acadèmic, metodologies d'ensenyament-aprenentatge i hàbits d'estudi / **KEYWORDS:** academic performance, methodologies of teaching and learning, study habits

4. ÀREA DE CONEIXEMENT:

- Ciències Socials i Jurídiques

5. ÀMBIT TEMÀTIC DEL CONGRÉS:

- Innovació en l'ensenyament superior

6. MODALITAT DE PRESENTACIÓ:

- Comunicació oral

7. DESENVOLUPAMENT:

a) Objectius

En un context en el que s'està produint una transformació dels processos d'ensenyament-aprenentatge que doni resposta a les exigències de l'Espai Europeu d'Educació Superior (EEES), és inevitable especular sobre si els resultats acadèmics del canvi de model seran

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

millors o pitjors als obtinguts fins ara i si aquests resultats tenen una relació significativa amb les noves metodologies utilitzades i amb els hàbits d'estudi dels alumnes. Per intentar esbrinar aquestes qüestions, un grup de professores de la Facultat de Dret i Economia de la Universitat de Lleida, varem obtenir una ajuda de l' AGAUR (Agència de Gestió d'Ajudes Universitàries i d'Investigació de la Generalitat de Catalunya) per a finançar el projecte 2009MQD 00206. Aquest projecte té com a finalitat principal el disseny i la implementació d'un qüestionari electrònic que permet mesurar l'impacte de diversos factors que, a priori, poden incidir en el rendiment acadèmic dels estudiants de primer curs dels nous estudis de grau, com són les metodologies d'ensenyament-aprenentatge i els hàbits d'estudi. Igualment, es pretén comprovar si hi ha variacions significatives en relació amb el rendiment dels estudiants de primer curs dels plans d'estudi antics.

La investigació realitzada en relació amb els factors que incideixen sobre el rendiment acadèmic dels estudiants no és una novetat. La revisió de les principals publicacions sobre ensenyament universitari dels darrers anys, posa de manifest l'existència d'un gran nombre de treballs sobre el tema [entre els quals podem citar: Bartual y Poblet (2009), Edel (2003), García (1989), García (2000), Gargallo (2007), González (2004), Martín et al. (2008), Moral et al. (2008). Mosquera (2003), Núñez (1998), Tejedor (1998)].

L'objectiu principal del projecte és analitzar la incidència de diversos factors sobre el rendiment acadèmic dels estudiants de primer curs de la Facultat de Dret i Economia de la Universitat de Lleida. Per això s'ha elaborat un qüestionari que serveix com a eina per poder valorar el rendiment acadèmic en relació amb els principals factors que la

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

bibliografia especialitzada ha identificat com a explicatius d'aquest rendiment. Aquest factors s'han agrupat en tres categories: en primer lloc, el perfil sociodemogràfic i acadèmic de l'alumne, en segon lloc, les metodologies d'ensenyament i l'avaluació i, en tercer lloc, els hàbits dels estudiants. En aquest treball es presenten els resultats obtinguts per a la categoria de les metodologies i avaluació i també per a la categoria dels hàbits d'estudi i la relació d'ambdós amb el rendiment acadèmic.

Concretament, els objectius detallats d'aquest treball són: (1) analitzar la incidència de les metodologies docents i de l'actitud/hàbits cap a l'aprenentatge en la millora del rendiment acadèmic dels estudiants universitaris de primer curs del grau en Dret i el grau en ADE de la Facultat de Dret i Economia de la Universitat de Lleida; (2) comparar les dades obtingudes amb les que obteníem en el cas dels estudiants de primer curs dels Plans antics (Llicenciatura en Dret i Diplomatura en Ciències Empresarials, respectivament); (3) identificar les metodologies d'ensenyament-aprenentatge i els hàbits dels estudiants, derivats d'aquestes metodologies, que són més efectius per millorar els principals indicadors de resultats acadèmics i, finalment, (4) discernir si els hàbits d'estudi dels alumnes dels graus són diferents respecte dels que tenien els alumnes dels plans antics, tenint en compte que aquests hàbits venen condicionats pel canvi metodològic.

b) Descripció del treball

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

L'estudi realitzat respon a un disseny d'investigació empírica descriptiva i correlacional. La informació s'ha obtingut a través d'un qüestionari, el qual es va implementar en un aplicatiu informàtic dins la web de la Facultat de Dret i Economia (FDE).

La variable a explicar o dependent és el rendiment acadèmic dels alumnes. S'ha utilitzat com a indicador la taxa de rendiment (crèdits superats/crèdits matriculats, després de la 1^a+2^a convocatòries). Per a determinar la taxa de rendiment dels alumnes de primer curs de les titulacions antigues (adaptades a la LRU) i dels nous graus, el qüestionari inclou a l'inici una relació de les assignatures o matèries, els seus crèdits LRU o ECTS i una sèrie de caselles en les quals s'hi indica si aquestes assignatures han estat convalidades, aprovades o suspeses entre juny i setembre dels cursos 2008-2009 (en el cas de les titulacions antigues o LRU) i del curs 2009-2010 (en el cas dels nous graus).

Quant a les variables explicatives del rendiment, la revisió dels principals treballs de recerca sobre l'ensenyament universitari dels darrers anys, permeten identificar una sèrie de factors que incideixen en el rendiment acadèmic. Basant-nos en aquests estudis, varem elaborar 22 preguntes tancades, de les quals 5 estan estructurades en 4 dimensions i n'hi ha 3 que són multiresposta. Les variables que s'obtenen són qualitatives, diferenciades per categories i ordinals. Les variables explicatives del rendiment han estat agrupades en tres categories: en primer lloc, el perfil sociodemogràfic i acadèmic, en segon lloc, les metodologies docents i avaluació i, per últim, els hàbits dels estudiants.

El perfil sociodemogràfic i acadèmic contempla aspectes com ara el gènere i la via i nota d'accés a la universitat entre d'altres. La categoria relativa a les metodologies docents i avaluació inclou una sèrie d'enunciats descriptius de determinades estratègies

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

d'ensenyament-aprenentatge i d'avaluació. L'alumne ha d'indicar la freqüència amb que s'utilitzen i si contribueixen a facilitar el seu procés d'aprenentatge. Per últim, la categoria relativa als hàbits d'estudi intenta esbrinar: quin tipus d'activitats acadèmiques fan els alumnes fora de l'aula, fent-ne una enumeració exhaustiva, quantes hores setmanals dediquen a aquestes activitats, on les realitzen i amb qui. A més a més, se'ls pregunta sobre la valoració dels resultats obtinguts en funció de l'esforç realitzat i sobre els motius que els han portat a elegir la titulació.

En la primera fase del projecte, l'enquesta electrònica es va passar als estudiants que estaven realitzant el segon curs de les antigues titulacions (LRU) de Dret i Ciències Empresarials i que varen començar els seus estudis el curs 2008-2009. En total es varen recollir 139 enquestes (52 de Dret i 87 de Ciències Empresarials). En una segona fase, l'any següent, la mateixa enquesta es va passar als estudiants que estaven realitzant el segon curs de les noves titulacions del grau en Dret i grau en ADE (Administració i Direcció d'Empreses) i que van començar els seus estudis el curs 2009-2010. En aquest segon cas es van recollir 120 enquestes (30 corresponents al grau de Dret i 90 en el cas del grau en ADE). Cal recordar que, en els dos casos, els estudiants enquestats estaven realitzant el segon curs de les respectives titulacions i que les preguntes de l'enquesta feien referència a les dades i experiències del seu primer curs a la universitat.

Amb l'objectiu d'analitzar la incidència de les metodologies docents i dels hàbits en la millora del rendiment acadèmic dels alumnes, s'ha dut a terme una anàlisi a dos nivells diferents. En primer lloc, s'ha realitzat una anàlisi descriptiva per tal de conèixer la metodologia docent i els hàbits d'estudi de la mostra utilitzada. En segon lloc, s'ha

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

analitzat la taxa de rendiment acadèmic relacionada amb les variables explicatives, amb l'objectiu de detectar els factors que marquen diferències en el rendiment dels estudiants.

c) Resultats obtinguts i conclusions

Metodologies docents i avaluació: comparació entre pla antic i grau

Pel que fa als estudis de Dret i en relació a la metodologia docent, es va preguntar als alumnes sobre la freqüència amb la que es realitzen diferents activitats dins de l'aula. Destaca, amb una freqüència més elevada l'explicació de temes o classe expositiva per part del professor (el 98% dels alumnes enquestats de pla antic declaren que aquesta activitat es realitza molt o bastant, percentatge que és del 100% en el cas dels alumnes enquestats que estan cursant el grau). Els alumnes de pla antic destaquen com a segona metodologia important la resolució de casos, exercicis i problemes (el 65,4% dels enquestats declaren que aquesta activitat es fa molt o bastant).

Les exposicions orals i presentacions per part dels estudiants són una altra activitat important en el cas de la titulació de Dret atès que permet treballar la competència de parlar en públic, necessària per a qualsevol professional del món jurídic. En el cas dels estudis de pla antic el 50% dels enquestats declara que es fa bastant o molt i aquest percentatge puja fins al 80% en el cas dels estudis de grau. També en el cas del grau es força utilitzada la lectura i comentari de textos i sentències (62,1%). En canvi, les activitats a les aules d'informàtica són menys utilitzades tant en els estudis de pla antic com en el grau.

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

Quant a les preguntes relatives a l'avaluació, el mètode més utilitzat en els dos casos (pla antic i grau) són les proves teòriques (proves objectives tipus test i/o desenvolupament de temes). El 80% dels alumnes enquestats de Dret de pla antic declara que s'utilitzen amb bastant o molta freqüència, aquest percentatge puja fins al 89,7% en el cas dels estudis de grau. El segon mètode més utilitzat és l'elaboració i presentació de treballs, individualment o en grup (el 61,5% dels alumnes de pla antic manifesta que s'utilitzen bastant o molt, en el cas del grau el percentatge assolit és del 75,8%). Així doncs, tot i que la prova teòrica continua essent la més utilitzada en el grau de Dret (recordem que es tracta de primer curs on el nombre d'alumnes és més elevat i sovint es fa difícil introduir noves estratègies d'avaluació com les que s'utilitzen en cursos superiors) augmenta amb força altres mètodes com és ara l'elaboració i presentació de treballs.

Per acabar, i sobre el tema de l'avaluació, cal esmentar que el 82,7% dels alumnes de dret de pla antic diuen que les qualificacions de les assignatures s'obtenen mitjançant un examen a final de curs. Aquest forma d'avaluar és bastant habitual en el cas dels estudis de dret de pla antic. En canvi, en el cas del grau, el grup majoritari (79,3%) és el dels que diuen que les qualificacions s'obtenen mitjançant diverses proves presencials al llarg del curs i examen final. Només el 17,2% dels enquestats del grau declara que les qualificacions s'obtenen mitjançant diverses proves presencials sense examen final. La combinació d'activitats presencials i no presencials és poc utilitzada en el primer curs del grau en Dret (tot i que segurament ho serà en cursos superiors i sobretot en el cas d'optatives).

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

El mateix estudi descriptiu es va realitzar pel cas dels estudis de ciències empresarials (pla antic) i ADE (estudis de grau). En el cas del pla antic, la metodologia docent més utilitzada és, en primer lloc, l'explicació de temes per part del professor o classe expositiva (93,1% dels enquestats declaren que aquesta activitat es fa molt o bastant) i, en segon lloc, la resolució de casos, exercicis i problemes a classe (89,6% declaren que es fa bastant o molt). En canvi, les activitats que es realitzen amb menys freqüència són la resolució d'exercicis i casos a les aules d'informàtica, els debats a classe i les lectures de textos. En els estudis de grau en ADE les metodologies que s'utilitzen amb més freqüència són també la classe expositiva (86,7% declaren que s'utilitza bastant o molt) i la resolució de casos, exercicis i problemes a classe (amb un percentatge del 73,3%). No obstant, a diferència dels estudis de pla antic, s'observa un major ús per part dels professors del treball d'exercicis, casos i problemes a les aules d'informàtica (el 70% d'alumnes declara que s'utilitza bastant o molt). Així doncs, tot i que la sessió expositiva és la metodologia més emprada atès que es tracta d'un primer curs de grau, s'observa un ús bastant elevat de les sessions de resolució d'exercicis i casos tant a la classe com a les aules d'informàtica. En canvi, els debats a classe i els comentaris de lectures i/o sentències són les metodologies menys utilitzades.

En els estudi de pla antic de ciències empresarials, els mètodes d'avaluació més utilitzats són, en primer lloc, les proves teòriques (el 93,1% dels alumnes declara que s'utilitzen amb bastant o molta freqüència). En segon lloc, trobem les proves pràctiques (resolució de casos, exercicis o problemes), el 66,6% diuen que s'utilitzen amb bastant o molta freqüència. Les proves orals i l'elaboració de treballs són poc utilitzades. En els nous estudis de grau en ADE, el mètode d'avaluació més utilitzat continua essent la prova

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

teòrica (test i/o desenvolupament de temes), un 97,8% dels enquestats respon que s'utilitza amb bastant o molta freqüència. Igualment, el segon mètode més utilitzat són les proves pràctiques, com es ara la resolució de casos, exercicis o problemes. Amb el pas al grau també pren importància com a mètode d'avaluació, l'elaboració i presentació de treballs i projectes, ja sigui de forma individual o en grup (un 70% dels enquestats diuen que s'utilitza bastant o molt). Al igual que abans, les proves orals són poc utilitzades. En el cas del grau, també destaquem el fet que, en general, les qualificacions de les assignatures s'obtenen mitjançant diverses proves presencials al llarg del curs i un examen final (amb una freqüència del 61,1%). Una altra forma d'obtenir la qualificació és mitjançant diverses proves presencials al llarg del curs sense examen final. En canvi, les activitats no presencials són poc utilitzades. També s'utilitza poc l'examen final, cosa lògica atès que la normativa d'avaluació dels nous estudis de grau no permet que la nota s'obtingui d'una prova única final.

Diferències en la taxa mitjana de rendiment acadèmic segons les metodologies docents i avaluació (pla antic i grau)

En aquest apartat es presenten els resultats de l'anàlisi de les diferències en la taxa de rendiment acadèmic en relació amb les diferents variables del qüestionari relatives a les metodologies docents i avaluació. Aquesta anàlisi es duu a terme per a confirmar quines són les metodologies o sistemes d'avaluació que incideixen en l'obtenció d'un major rendiment acadèmic. Per això, s'ha calculat el valor mitjà de la taxa de rendiment per a les diferents variables que, segons els qüestionari, defineixen les metodologies docents i avaluació. La informació es mostra a les taules 1, 2, 3 i 4 i es presenta per a ambdues titulacions (Dret i ADE) i per ambdós plans d'estudi (pla antic i grau).

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

A nivell global i en el cas dels estudis de Dret, la taxa de rendiment dels alumnes de primer curs, ha millorat de forma important. Aquesta taxa era del 71,4% en el cas de la llicenciatura en Dret (pla antic) i passa a ser del 87,5% en el cas del primer curs del grau. En la titulació d'ADE, la taxa de rendiment de primer curs de la Diplomatura en Ciències Empresarials (pla antic) era del 77,9% i passa a ser del 84,1% en el primer curs del grau en ADE. Així doncs, al igual que en el cas anterior, s'observa una evolució a l'alça.

Les taules 1 i 2 mostren el càlcul de la taxa mitjana de rendiment per les titulacions de Ciències Empresarials i Dret segons les activitats acadèmiques realitzades dins l'aula (taula 1) i segons les activitats i sistemes d'avaluació (taula 2). Les dues taules fan referència als plans d'estudi antics.

Pel que fa referència a les metodologies emprades, hi ha diferències significatives en ambdues titulacions atès que a Dret l'única activitat que contribueix a un rendiment més elevat és la consistent en l'exposició oral i presentació de treballs (73,8%), mentre que a ciències empresarials els alumnes destaquen: la resolució de casos, exercicis i problemes per part dels alumnes i posada en comú amb el professor (82,4%), les exposicions orals i presentació de treballs (81,8%) i la resolució d'exercicis, casos i problemes a l'aula d'informàtica amb supervisió del professor (86,2%).

Pel que fa a l'avaluació, el sistema de qualificació de l'assignatura que dona més bon rendiment (un 72,7% a dret i un 79,2% a ciències empresarials) és el que consisteix en realitzar varies proves presencials al llarg del curs seguides d'un examen final. Així mateix, es constata que la taxa mitjana de rendiment és superior (un 73,8% a Dret i un 79,3% a ciències empresarials) en els alumnes que diuen que el seu èxit es basa en

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

l'avaluació continuada. L'alumne de Dret també percep com un factor que afavoreix el seu èxit, l'avaluació a partir de l'elaboració de treballs o projectes, entre d'altres, amb una taxa mitjana de rendiment del 75,7%. En canvi, l'estudiant de ciències empresarials valora com a segon factor d'èxit l'accessibilitat del professor per consultes, dubtes i fer tutories, amb una taxa mitjana de rendiment del 78,8%.

Taula 1. Taxa mitjana de rendiment per les titulacions de C. Empresarials i Dret segons la tipologia d'activitats acadèmiques realitzades dins l'aula

	Empresarials	Dret
A. Exposicions orals i presentacions	81,8%	73,8%
B. Resolució de casos, exercicis i problemes de forma autònoma i conjunta amb el professor	82,4%	No significatiu
C. Treball acadèmic a les aules informàtica	86,2%	No significatiu
Taxa mitjana de rendiment global	77,9%	71,4%

Font: Elaboració pròpia

Taula 2. Taxa mitjana de rendiment per les titulacions de C. Empresarials i Dret segons les activitats i sistemes relatius a l'avaluació

Avaluació acadèmica	Empresarials	Dret
A. Conec criteris avaluació	80,1%	73,9%
B. Avaluació continuada	79,3%	73,8%

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

C. Vàries proves presencials i examen final	79,2%	72,7%
D. Elaboració i presentació de treballs	No significatiu	75,7%
E. Accessibilitat del professor per consultar dubtes i tutories	78,8%	No significatiu
Taxa mitjana de rendiment global	77,9%	71,4%

Font: Elaboració pròpia

En el cas de les titulacions de grau (Dret i ADE), la informació es mostra a les taules 3 i 4. Quant a les metodologies emprades, hi ha coincidència en assenyalar l'activitat de la resolució d'exercicis, casos i problemes a l'aula d'informàtica amb supervisió del professor com la de millor resultat (un 94,5% a Dret i un 86,6% a ADE). Per la resta d'activitats destacades hi ha algunes diferències per titulacions. Així, a Dret les altres activitats que donen als alumnes un rendiment per sobre la mitjana són: el professor resolt casos, exercicis i problemes a classe i nosaltres prenem apunts (un 88,1%), el professor ens proposa un cas, exercici o problema i nosaltres el resollem i posem en comú les conclusions (91,1%) i el professor organitza debats a classe (90,8%). Pel que fa al grau en ADE, els alumnes destaquen les exposicions orals i presentació de treballs (85,5%).

Pel que fa a l'avaluació, es comprova que el sistema de qualificació de l'assignatura que dóna més bons rendiments en els estudis de Dret és el d'una combinació de diverses activitats presencials i no presencials cadascuna de les quals té una valoració amb o sense examen final (amb un 90%). Pel que fa als alumnes d'ADE, el sistema de qualificació que dóna més bons rendiments és el que consisteix en realitzar vàries proves presencials al llarg del curs seguides d'un examen final (amb un 87,4%).

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

L'alumne de Dret assenyalava com a factors que afavoreixen en major mesura el seu èxit, assistir regularment a classe (un 87%) i treballar regularment les diferents assignatures i preparar totes les activitats que proposen els professors (un 87,5%). Per la seva part, l'estudiant d'ADE valora com a factors d'èxit, assistir regularment a classe (un 84,7%), la claredat en l'explicació dels temes i la proposta de casos, problemes o exercicis per part del professor (un 85,4%) i que l'avaluació sigui continuada (un 86,2%).

Taula 3. Taxa mitjana de rendiment per les titulacions de grau en Dret i ADE segons la tipologia d'activitats acadèmiques realitzades dins l'aula

	Dret	ADE
A. Treball acadèmic a les aules informàtica	94,5%	86,6%
B. Resolució de casos i exercicis per part del professor	88,1%	--
C. Resolució de casos i exercicis per part de l'alumne	91,1%	--
D. Exposicions orals i presentacions	--	85,5%
E. Debats a classe	90,8%	--
Taxa mitjana de rendiment global	87,5%	84,1%

Font: Elaboració pròpia

Taula 4. Taxa mitjana de rendiment per les titulacions de grau en Dret i en ADE segons la informació, les activitats i sistemes relatius a l'avaluació

Avaluació acadèmica	Dret	ADE
A. Correlació avaluació i activitats realitzades	89,2%	84,7%

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

B. Assistir regularment a classe	87%	84,7%
C. Treballar regularment les assignatures	87,5%	--
D. Avaluació continuada	--	86,2%
E. Vàries proves presencials i examen final	88,2%	87,4%
F. Combinació d'activitats avaluables	90%	--
G. Tècniques d'estudi memorístiques	--	86,6%
H. Treball dels continguts	90,3%	--
I. Resolució exercicis, problemes i casos	88,7%	85,4%
J. Aprenentatge mitjançant ús de les TIC	90%	84,9%
Taxa mitjana de rendiment global	87,5%	84,1%

Font: Elaboració pròpia

Els hàbits d'estudi dels alumnes: comparació entre pla antic i grau

En relació amb els hàbits d'estudi dels alumnes de Dret, les tècniques i estratègies que utilitzen per a preparar les proves són les mateixes en les dues titulacions (pla antic i grau). Concretament, la memorització dels apunts de classe i el treball de continguts amb esquemes i resums són utilitzats en les dues titulacions amb percentatges molt similars. Les activitats que els alumnes realitzen fora de l'aula també són bastant similars. Els estudiants de pla antic es dediquen a llegir i estudiar els temes (26,9% dels alumnes) i a preparar i/o ampliar apunts (25%). Els estudiants de grau també destinen el seu temps a estudiar temes (25,6%) i a preparar apunts (26,7%). Tot i tractar-se d'activitats menys realitzades pels alumnes, s'observa, en el cas del grau, un augment en el percentatge dels alumnes que declaren realitzar activitats com ara localitzar bibliografia, resoldre casos pràctics i preparar intervencions orals (aquestes dues últimes activitats tenen percentatges molt baixos en el cas del pla antic).

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

Sens dubte el canvi més significatiu pel que fa referència als hàbits dels estudiants de grau en Dret en comparació amb els de pla antic, és el relatiu a les hores d'estudi. Així, només el 7,7% dels estudiants enquestats de la titulació de pla antic declara estudiar més de quatre hores al dia. Aquest percentatge augmenta fins al 24,1% en el cas dels estudiants de primer de grau. També augmenta el percentatge d'estudiants que preparen les assignatures de forma regular (del 55,8% al 69%) mentre que el percentatge d'alumnes que prepara les assignatures de forma diària és del 13,8%. Així doncs, sumat aquest darrer percentatge al 69%, s'obté un 83% d'estudiants de primer de grau en Dret que treballa de manera continuada les assignatures, d'acord amb les exigències de l'EEES i els nous sistemes d'avaluació continuada.

La solució a les dificultats que sorgeixen en l'estudi es realitza, en primer lloc, amb l'ajuda dels manuals i, en segon lloc, preguntant als companys de classe (tant en el cas del pla antic com del grau). No obstant, augmenta el percentatge d'alumnes que declara resoldre les dificultats amb ajuda dels manuals.

La millora en els hàbits d'estudi dels alumnes de Dret explica també l'evolució positiva en relació amb la percepció de la relació existent entre l'esforç i l'èxit assolit. En el cas del pla antic, el 19,2% dels estudiants declara que s'ha esforçat molt i està satisfet amb les qualificacions obtingudes. En el cas del grau, aquest percentatge es veu incrementat fins al 41,1%.

En relació amb els estudis de la Diplomatura en Ciències Empresarials i el grau en ADE, cal comentar que les estratègies que utilitzen els estudiants de primer de grau (ADE) per a preparar les proves són la resolució d'exercicis, problemes i casos (al igual que en el cas

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

dels estudis de pla antic). Es constata que la memorització dels apunts ha perdut pes en el cas del grau en comparació amb el pla antic. Els estudiants de primer de grau, resolen casos i exercicis, treballen els continguts amb resums, esquemes i mapes conceptuals i, per últim, es dediquen a memoritzar apunts.

Les activitats que els estudiants del grau en ADE realitzen fora de l'aula coincideixen bastant amb les que fan els seus homònims del pla antic. Destaca la pèrdua de pes de l'activitat consistent en llegir i estudiar els temes (que passa del 30,8% al 24,2%) i l'augment de l'activitat consistent en l'elaboració de treballs (del 8,5% al 15,8%) en concordança amb un major us de l'elaboració de treballs i projectes com a metodologia d'ensenyament-aprenentatge.

Les hores que els estudiants dediquen a realitzar activitats fora de l'aula han variat en el cas del grau en ADE en comparació amb el pla antic. Abans, el grup majoritari era el dels alumnes que destinaven menys de dues hores al dia a fer aquestes activitats i que representaven el 73,6% dels enquestats. En el cas del grau en ADE, el grup majoritari és el d'aquells que destinen entre dues i quatre hores a l'estudi (que són el 50%). També ha augmentat el percentatge dels alumnes que treballen més de quatre hores al dia (del 2,3% al 6,7%) així com el percentatge d'estudiants que afirmen treballar regularment les assignatures (del 33,3% al 41,1%).

El sistema de resolució de les dificultats que sorgeixen en la preparació de les assignatures no ha variat molt en el cas del grau. Els alumnes de grau en ADE (al igual que els de pla antic), en primer lloc, demanen ajuda als companys de classe i, en segon lloc, resolen les dificultats ells mateixos amb l'ajuda dels manuals. Sobre aquest tema,

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

destaca un augment important del nombre d'alumnes que sol·licita l'ajuda del professor de l'assignatura i/o del tutor de primer curs, que valorem molt positivament i que reflecteix els esforços que està fent la nostra universitat i, en particular, la Facultat de Dret i Economia, en relació amb el tema de l'acció tutorial.

Diferències en la taxa de rendiment acadèmic segons els hàbits d'estudi (pla antic i grau)

El valor mitjà de la taxa de rendiment per a les diferents variables que, segons el nostre qüestionari, defineixen els hàbits d'estudi dels alumnes es mostra a les taules 5 i 6. La taula 5 fa referència als estudis de Dret i empresarials de pla antic i la taula 6 conté la informació pel cas dels estudis de grau.

Taula 5. Taxa mitjana de rendiment per les titulacions de C. Empresarials i Dret segons els hàbits d'estudi

A. Dedicació diària	Empresarials	Dret
Menys de 2 hores	74,5%	66,1%
Entre 2 i 4 hores	87,4%	74,7%
Més de 4 hores	85,5%	78,7%
B. Preparació assignatura		
Regularment	78,7%	78,3%
C. Binomi Esforç/resultats		
Molt esforç i bons resultats	91,9%	86,5%
Poc esforç i mals resultats	42,1%	47,5%
Taxa mitjana de rendiment global	77,9%	71,4%

Font: Elaboració pròpia

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

Taula 6. Taxa mitjana de rendiment per les titulacions de grau en Dret i ADE segons els hàbits d'estudi

A. Activitats realitzades fora de l'aula	Dret	ADE
Preparar i/o ampliar apunts	88,1%	84,2%
Resoldre casos pràctics i problemes	89,1%	84,3%
Redactar treballs	89,7%	84,6%
B. Dedicació diària		
Menys de 2 hores	76,6%	86,7%
Entre 2 i 4 hores	87,6%	81,7%
Més de 4 hores	96,7%	86,2%
C. Treball de l'assignatura		
Individualment	87,7%	85,5%
C. Lloc activitats fóra de l'aula		
A casa	86,3%	85,1%
A la biblioteca	90%	--
A les aules estudi universitàries	0%	86,5%
D. Preparació matèria		
Uns dies abans	89%	86,7%
Cada dia	91,8%	89,3%
E. Binomi Esforç/resultats		
Molt esforç i bons resultats	94,3%	91,3%
Poc esforç i bons resultats	89,5%	88,8%
Taxa mitjana de rendiment global	87,5%	84,1%

Font: Elaboració pròpia

En primer lloc, s'ha realitzat l'estudi per a les titulacions de plans antics (la informació es mostra a la taula 5). Es constata que els alumnes de Dret que manifesten treballar les activitats acadèmiques fora de l'aula individualment, tenen una taxa promig de rendiment superior a la mitjana (72,3%). En canvi, els estudiants d'Empresarials que tenen una taxa promig superior a la mitjana han declarat estudiar en grup (84%). A més a més, s'aprecia

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

que el 70% dels estudiants de les titulacions de plans antics, preparen les assignatures a casa i que, quan estudien de forma regular, obtenen una taxa de rendiment superior a la mitjana (78,3% en el cas dels alumnes de Dret i 78,7% els d'empresarials). Igualment, els alumnes amb una major dedicació horària a l'estudi, obtenen unes taxes de rendiment superiors. S'observa doncs una relació positiva entre la dedicació i el rendiment (78,7% en el cas de Dret i 85,5% a Empresarials). Finalment, la taxa mitjana de rendiment més elevada (86,5% en el cas de Dret i 91,9% a Empresarials) correspon a la dels alumnes que declaren que s'han esforçat molt i estan satisfets amb les qualificacions obtingudes en el seu primer curs a la universitat. Tanmateix, s'observa que els alumnes que manifesten esforçar-se poc són els que obtenen una taxa de rendiment més baixa, que se situa molt per sota de la mitjana, amb valors del 47,5% en el cas de Dret i del 42,1% a Empresarials.

En segon lloc, i en el cas de les noves titulacions de grau, la informació es mostra a la taula 6. S'observa que els alumnes de Dret que manifesten treballar les activitats fora de l'aula de forma individual tenen una taxa promig de rendiment superior a la mitjana (87,7%). El mateix passa amb els estudiants d'ADE on el valor és del 85,5%. També s'aprecia que els estudiants de Dret amb una major taxa de rendiment solen ser usuaris de la biblioteca. En el cas d'ADE, els estudiants que preparen les assignatures a casa i a les aules d'estudi són els que obtenen un rendiment més alt (un 85,1% i un 86,5% respectivament). També, el fet d'estudiar cada dia, fa que la taxa mitjana de rendiment dels alumnes de Dret sigui molt superior a la mitjana (91,8%), al igual que en el cas d'ADE (89,3%). El mateix passa en el cas de la dedicació horària a l'estudi. A Dret la mitjana és del 96,7% per als que estudien més de quatre hores diàries (86,2% a ADE). Aquest resultat mostra una clara relació entre la dedicació i el rendiment.

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

Conclusions

Les dades obtingudes de l'enquesta a l'estudiantat de primer curs dels Plans LRU i dels nous graus permeten concloure que la introducció dels nous estudis de grau a la Facultat de Dret i Economia de la UdL ha anat acompanyada d'una millora en la taxa de rendiment dels estudiants de primer curs. Aquesta taxa era del 71,4% en el cas de la llicenciatura en Dret (LRU) i passa a ser del 87,5% en el primer curs del grau. En el cas d'ADE la taxa de rendiment dels estudiants de primer curs passa del 77,9% (pla antic) al 84,1% (grau). Aquesta evolució positiva de la taxa de rendiment s'explica per les variables que han estat detallades en l'estudi, especialment les relatives a la metodologia docent i avaluació i les que fan referència als hàbits dels estudiants. El canvi metodològic i sobretot el canvi en el model d'avaluació així com, també, la millora en els hàbits d'estudi dels nostres alumnes expliquen l'evolució a l'alça en les taxes de rendiment. L'estudi realitzat a ambdós tipus d'alumnes (els de plans antics i els de graus) corrobora aquest fet.

La introducció de les noves titulacions de grau ha suposat sobretot un canvi en el model d'avaluació i un canvi en els hàbits d'estudi dels alumnes de Dret i d'ADE, en comparació amb els seus homònims de plans antics. Destaca, en el cas de Dret, l'evolució molt positiva en relació amb les hores destinades a l'estudi i el fet de que els estudiants de grau treballen de forma regular les assignatures, factors que incideixen en l'evolució positiva de la taxa mitjana de rendiment dels estudiant de primer curs. En el cas d'ADE també s'observa una evolució positiva pel que fa a les hores d'estudi i al treball regular

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

de les assignatures que, al igual que en el cas de Dret, ha repercutit en l'evolució a l'alça de la taxa mitjana de rendiment.

El càlcul de la taxa mitjana de rendiment per a les diferents variables que defineixen els hàbits d'estudi mostra, en el cas del grau en Dret i del grau en ADE resultats bastant similars. Destaquen com a variables que reporten una taxa de rendiment superior a la mitjana general, el fet de treballar de forma individual, estudiar cada dia les assignatures, tenir una dedicació de més de quatre hores al dia així com també la percepció de l'alumne de haver-se esforçat molt i estar satisfet amb les qualificacions obtingudes.

8. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- [1] Bartual, T. y Poblet, M., “Determinantes del rendimiento académico en estudiantes universitarios de primer año de Economía”, Revista de Formación e Innovación Educativa Universitaria, Vol. 2, Nº 3, pp. 172-181, (2009).
- [2] Edel, R., “El rendimiento académico: concepto, investigación y desarrollo”, Revista Electrónica Iberoamericana sobre Calidad, Eficacia y Cambio en Educación, Vol.1, nº 2, (2003).
- [3] García L. “Factores que inciden en el rendimiento académico de los alumnos de la Universidad a distancia (UNED) española (elaboración de un índice)”, Revista de Tecnología Educativa, Vol. 11, nº1, pp. 69-95 (1989).
- [4] García, M.V et al., “La predicción del rendimiento académico: regresión lineal versus regresión logística”, Psicothema, Vol. 12, supl. nº 2, pp. 248-252, (2000).
- [5] Gargallo, B. et al. “Actitudes ante el aprendizaje y rendimiento académico en los estudiantes universitarios”, Revista Iberoamericana de Educación, nº 42/1 (2007).

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

- [6] González, I. “Realización de un análisis discriminante explicativo del rendimiento académico en la Universidad”,*Revista de Investigación Educativa*,Vol.22,nº1,pp.43-59 (2004).
- [7] Martin, E. et al. “Estrategias de aprendizaje y rendimiento académico en estudiantes universitarios”,*International Journal of Psychology and Psychological Therapy*, Vol 8/3, pp. 401-412 (2008).
- [8] Moral, A. et al. “Regulació motivacional, satisfacció i rendiment acadèmic dels estudiants de psicologia”,*Revista d’Ensenyament de la Psicologia: Teoria i Experiència*, Vol.4,pp. 49-65 (2008).
- [9] Mosquera I. “Motivación y rendimiento en la Universidad: el papel de los docentes”,*Revista Galego-Portuguesa de Psixoloxia e educación*, Vol.8, nº 7 (2003).
- [10] Núñez, J.C.“Estrategias de aprendizaje, autoconcepto y rendimiento académico”,*Psicothema*, Vol. 10,nº1,pp.97-109 (1998).
- [11] Tejedor, F. J. (coord). *Los alumnos de la universidad de Salamanca, Características y rendimiento académico*, Ed. Universidad de Salamanca (1998).

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2